

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ
« 24 » 04 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Олег МАРЕНКОВ
« 24 » 04 2024 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

для здобуття ступеня доктора філософії
на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

з дисципліни «Іноземна мова (англійська)»
за спеціальностями усіх напрямів

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету української й іноземної філології
та мистецтвознавства
від «16» квітня 2024 р.; протокол № 10
Голова вченої ради 28 - (Ірина ПОПОВА)

Дніпро-2024

Програма вступного іспиту для конкурсного відбору вступників до аспірантури для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії (PhD) з дисципліни «Іноземна мова (англійська)» за спеціальностями усіх напрямів. Дніпро: ДНУ, 2024. 10 с.

Розробники:

Гурко О. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей;

Прищепя Т. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей.

Програма вступного іспиту ухвалена:

- на засіданні кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей (протокол № 8 від 5.03.2024 р.)

Завідувач кафедри УАН (Олена ГУРКО)

- на засіданні науково-методичної ради факультета української й іноземної філології та мистецтвознавства (протокол №8 від 15.04.2024 р.)

Голова НМРФ (Ірина ШПІТЬКО)

- на засіданні вченої ради факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства (протокол №10 від 16.04.2024 р.)

Голова вченої ради ФУІФМ (Ірина ПОПОВА)

1. ЗМІСТ РОЗДІЛІВ ТА ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вступного іспиту до аспірантури з дисципліни «Іноземна мова (англійська)» розроблена відповідно до Закону України «Про Вищу освіту», державних освітніх стандартів вищої професійної освіти ступеня магістр та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра (спеціаліста).

У порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії визначено лише обов'язковий вступний іспит зі спеціальності та **вступний іспит з іноземної мови, який може бути замінений міжнародним сертифікатом, що засвідчує знання англійської мови на рівні B2 або вище згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти**. Вступник, який підтвердив свій рівень знання дійсним сертифікатом тестів **TOEFL**, або **International English Language Testing System**, або **Cambridge English Language Assessment**, звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом (див. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, протокол №3 від 23.11.2023, введене в дію наказом ректора № 332 від 24.11.2023).

Мета іспиту – визначити рівень розвитку комунікативної компетенції у здобувачів ступеня доктор філософії. Комунікативна компетенція – це вміння співвідносити мовні засоби з конкретними сферами комунікації та використовувати мовний матеріал як засіб реалізації мовленнєвого спілкування.

Під час вступного іспиту вступник повинен продемонструвати вміння спілкуватися іноземною мовою як засобом наукового, професійного та культурного спілкування. Вступник має володіти лексичними, граматичними й орфографічними нормами іноземної мови і правильно використовувати їх в усіх видах мовленнєвої діяльності, що представлені у сфері професійного та наукового спілкування.

Враховуючи перспективи практичної та наукової діяльності здобувачів ступеня доктор філософії, вимоги до рівня знань та умінь під час вступного іспиту здійснюються відповідно до рівня мовних компетенцій:

Письмо – вступник володіє граматичними та лексичними навичками з англійської мови рівня B2, пише анотацію до поданої статті логічно

і послідовно, використовує з'єднувальні елементи між частинами тексту, демонструє достатній словниковий запас.

Говоріння – під час іспиту вступник повинен продемонструвати рівень володіння непідготовленим діалогічним мовленням в межах вищівської програмної тематики. Оцінюється уміння вступника адекватно сприймати мовлення та надавати логічно обґрунтовані як розгорнуті, так і стислі відповіді на питання екзаменаторів.

Зміст тематичних розділів дисципліни

1. Особистість.

Національна ідентичність. Соціально-професійні категорії. Сімейні зв'язки. Характер: якості і недоліки. Зовнішність. Смаки і дозволя. Чинники формування особистості.

2. Тенденції.

Поняття моди і стилю. Стиль життя. Англійський образ життя і звичаї. Ритм життя: розпорядок дня, хатня робота. Споживання: продукти харчування (їжа і напої). Суспільство споживання і відповідальне споживання.

3. Подорожі.

Нові туристичні напрямки, види транспорту і способи переміщення.

4. Історія і пам'ять.

Історія свят. Англійські й українські звичаї. Історія Англії, Великої Британії й історія України: точки дотику. Дитячі спогади. Матеріальна і нематеріальна культурна спадщина.

5. Загальна культура.

Образотворчі мистецтва. Кінематограф. Театр. Музика. Література.

6. Міста.

Інфраструктури, будівлі і установи. Мегаліси: явище урбанізації сільських районів. Помешкання: поверхи, приміщення. Оголошення про продаж або оренду житла.

7. Екологічні виклики.

Розмаїття біологічних видів. Види забруднення навколишнього середовища. Міста і світлове та шумове забруднення.

8. Глобалізація.

Міжкультурне спілкування: виклики і помилки. Проблеми культурного та лінгвістичного розмаїття.

9. Медіа.

Інформація і її джерела. Фейкові новини і їхні ознаки. Періодичні видання: структура і розділи. Явище BigData. Папарацці. Інтернет. Преса й інтернет-видання. Культура самофільмування.

10.Нові технології і спілкування.

Комп'ютерні технології. Мережа інтернет. Соціальні мережі. Захист персональних даних. Право на «забуття» у соціальних мережах.

11.Здоров'я.

Вакцинація. Самолікування. Здоровий спосіб життя. Збалансоване харчування. Вегетаріанство і веганство.

12.Соціальні аспекти.

Проблеми інклюзивності. Гендерні і національні стереотипи.

13.Професійний світ.

Професії і соціально-професійні категорії. Види контрактів і винагороди за працю.

Дистанційна робота. Професії майбутнього.

14.Освітні моделі.

Сучасні освітні технології. Еволюція навчального простору. Відповідність між британською і українською системами освіти, рівнями освіти і типами дипломів. Міжнародні програми академічних обмінів.

I. Лексика

1. Числа. Відсотки й співвідношення. Кількості. Рейтинги. Коментарі до рейтингів.
2. Час: сезони, місяці, дні тижня, години. Час англійською мовою.
3. Історичні періоди.
4. Професії і соціально-професійні групи населення.
5. Національності.
6. Зовнішність.
7. Здоров'я. Частини тіла. Самопочуття. Симптоми захворювання. Потреби. Медичне обслуговування. Перша допомога.
8. Характер: якості і недоліки.
9. Емоції і почуття.
- 10.Родина і друзі. Родинні зв'язки. Схожість.
- 11.Свята. Британські і українські свята: традиції і подарунки.
- 12.Їжа і напої. Меню. Раціон.
- 13.Одяг і аксесуари.
- 14.Рухи і жести.

- 15.Предмети: матеріали, текстура, кольори.
- 16.Місто: інфраструктура, установи, магазини, проблеми мегаполіса.
- 17.Маршрут: прийменники місця.
- 18.Помешкання: поверхи, типи квартир, кімнати, меблі, розповсюджені в об'явах про продажі або оренду житла скорочення.
- 19.Система освіти: відповідність дипломів, наукових рівнів, іспитів.
- 20.Наука і технології.
- 21.Концепція сталого розвитку: довкілля, сортування і перероблення побутових відходів, екологічні жести у повсякденному житті.
- 22.Комп'ютер й інтернет.
- 23.Медіа і преса: періодичність, структура видання, розділи новин.
- 24.Злочини і надзвичайні події.
- 25.Дозвілля.
- 26.Мистецтво. Візуальні мистецтва, музика, театр, література, кінематограф (жанри).
- 27.Культурна спадщина.
- 28.Біологічне розмаїття: царства, деякі види рослин і тварин, види під загрозою зникнення.
- 29.Подорожі.
- 30.Види спорту.
- 31.Підприємство: структурі підрозділи, типи трудових договорів, винагорода за працю, відпустки.
- 32.Погода.
- 33.Державний устрій: гілки влади, інституції.
- 34.Економічна та фінансова термінологія.
- 35.Реклама.

II. Граматичні аспекти сучасної англійської мови:

1. Морфологія

- 1) Артикль. Особливості вживання визначеного і невизначеного артиклю. Присвійні прикметники. Вказівні прикметники. Неозначені прикметники. Питальні прикметники.
- 2) Іменник. Назви країн. Словотворчі суфікси для утворення іменників (-ment, -tion, etc.).
- 3) Прикметник. Особливості формування прикметників-національностей. Ступені порівняння прикметників. Словотворчі суфікси для утворення прикметників (-ous, -y, etc).

- 4) Прислівники. Особливості утворення прислівників.
- 5) Займенник. Особові займенники. Вказівні займенники. Присвійні займенники.
- 6) Числівник. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Деякі особливості вживання кількісних і порядкових числівників.
- 7) Дієслово.

Система часів англійського дієслова.

Теперішній, минулий та майбутній часи англійського дієслова (Present, Past, Future Simple, Progressive, Perfect, Perfect Continuous). Особливості утворення дієслівних форм (Regular, Irregular Verbs). Особливості вживання часів англійського дієслова. Узгодження часів.

Наказовий спосіб: дієслівні форми і особливості вживання.

Умовний спосіб: Три види умовних речень (Real Condition, Unreal Condition II, III).

Інфінітив: форми інфінітиву (Simple and Perfect Infinitives). Інфінітивні конструкції (Complex Object and Complex Subject).

Особливості вживання герундія та герундіальних конструкцій, дієприкметник теперішнього та минулого часу.

Модальні дієслова та їх еквіваленти. Особливості вживання з різними типами інфінітива.

Пасивний залог.

- 8) Прийменники. Прийменники місця. Особливості вживання прийменників.

2. Синтаксис

- 1) Просте речення. Порядок слів.
- 2) Безособові конструкції.
- 3) Питальні конструкції. Просте питання: способи утворення. Спеціальні питання: питальні звороти. Розділове питання. Альтернативне питання.
- 4) Типи умовних конструкцій і особливості вживання дієслівних способів і часів у них.
- 5) Непряма мова: особливості трансформації прямої мови у непряму.
- 6) Складне речення. Підрядні означальні речення. Типи складних речень. Особливості формування.
- 7) Інверсія: мета, види, граматичний аспект.
- 8) Дискурс. Сполучники та сполучникові звороти причини, мети, наслідку, поступки, протиставлення, пояснення.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЗАПРОПОНОВАНИХ ДЛЯ ІСПИТУ

Вступні випробування проводяться за рішенням екзаменаційної комісії за білетами. Для підготовки відповіді використовують екзаменаційні листки, що зберігаються в особовій справі вступника.

З програмами вступних випробувань, переліком питань, порядком проведення вступних випробувань за спеціальністю, вступники мають змогу ознайомитися на офіційному сайті ДНУ.

Рівень знань вступників оцінюється екзаменаційною комісією за стобальною системою. Результати проведення вступного випробування оформляються протоколом, в якому фіксуються екзаменаційні питання. На кожного вступника ведеться окремий протокол.

Протоколи прийому вступних випробувань після затвердження зберігаються в особовій справі вступника.

Вступний іспит до аспірантури з дисципліни «Іноземна мова (англійська)» складається з двох частин: письмової й усної, які передусім розподіляються на:

- читання,
- використання лексики,
- письмове завдання (реферування українськомовної статті англійською мовою),
- співбесіда за темою наукового дослідження та відповіді на питання загальної спрямованості.

Загальна сума балів за іспит – 100 балів.

Мінімальний прохідний бал – 60 балів.

Загальний час виконання – 120 хвилин.

Говоріння – 15 хвилин.

Теми статей за якими вступники складатимуть резюме з дисципліни «Іноземна мова (англійська)» представлені за спеціальностями гуманітарного, інженерно-технічного та природничого напрямів. Обсяг статті для реферування 450-550 слів. Складаючи англійською мовою резюме до запропонованої українськомовної статті, вступник повинен вказати її назву й автора, чітко виокремити тему статті та коротко викласти її основний зміст відповідними засобами англійської мови. Орієнтовний обсяг резюме – 10-12 речень.

Додаткові питання, які можуть поставити члени екзаменаційної комісії під час співбесіди:

1. Яка тема Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Хто є науковим керівником Вашої наукової розвідки?
3. Чи брали Ви участь у науковій роботі перед вступом до аспірантури?
4. У яких науково-практичних конференціях Ви брали участь?
5. Чи є у Вас публікації (тези, статті) у фахових виданнях? Назвіть їх теми.
6. Яка була тема Вашої магістерської роботи?
7. Якими знаннями, вміннями, навичками Ви оволоділи під час навчання в університеті?

Критерії оцінки відповідей

Читання оцінюється у 24 бали (1 правильна відповідь – 2 бали):

завдання на перевірку навичок розуміння прочитаного – відповідність між параграфами з інформацією та змістом; завдання на правду/неправду або запитання до тексту з 4 відповідями на вибір (2 завдання по 12 балів = 24).

Використання мови оцінюється у 20 балів (1 правильна відповідь – 2 бали): метою є перевірити знання граматики та лексики, основний акцент на знаннях колокацій (тобто сталі вирази, словосполучення, які зазвичай вживають разом, наприклад *pay attention, make a mistake, have a rest*), прийменників (*prepositions та dependent prepositions*), фразових дієслів та синонімів (1 завдання - 20 балів).

Письмове завдання оцінюється у 28 балів: полягає в реферуванні українськомовної статті англійською мовою (10-12 речень). Змістове наповнення (5 б.), структура тексту (5 б.) та зв'язність (6 б.), використання лексики (6 б.), використання граматики (6 б.).

Усна частина (співбесіда) оцінюється у 28 балів: передбачає розповідь про наукові інтереси та проблеми, які здобувач вищої освіти має на меті досліджувати (14 б.), а також співбесіда на загальні теми на кшталт культура, подорожі, дозвілля (14 б.). Вступник повинен без попередньої підготовки створити власне мовленнєве висловлювання за темою запланованого наукового дослідження. Під час усної відповіді вступник повинен говорити не менше 10 хвилин.

3. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. B2 First Preparation. URL: <https://www.cambridgeenglish.org/exams-and-tests/first/preparation/>
2. Bell Jan, Gower Roger. First Expert. Coursebook. Pearson Education Limited. 2020. 214 p.
3. Campbell Robert, Tennant Adrian. Global Upper Intermediate Workbook with key Macmillan. Level: B2/Upper Intermediate. 2018. 93 p.
4. Clare Antonia, Wilson JJ. Speakout. Advanced Students' Book. Pearson Education Limited. 2020. 176 p.
5. Dellar H., Walkley A. Outcomes 4. Upper-Intermediate. Vocabulary Builder. Andover. UK: National Geographic Learning, a part of Cengage Learning. 2nd Edition. 2018. 161 p.
6. Dellar H., Walkley A. Outcomes 4. Upper-Intermediate. Workbook. 4th edition. Boston: National Geographic Society and Heinle Cengage Learning, 2018. 134 p.
7. Hughes J., Dummett P. & Stephenson H. Life Upper Intermediate. Student's Book. Heinle: Cengage Learning. 2017. 150 p.
8. Hughes J., Dummett P. Life Upper-Intermediate. Workbook B2. National Geographic Learning, Cengage Learning, 2018. 172 p.
9. Lindsay Clandfield, Robb Benne Rebecca. Global Upper Intermediate Coursebook. Additional material by Amanda Jeffries. Macmillan, Level: B2/Upper Intermediate. 2018. 160 p.
10. McCarthy M., O'Dell F. English Vocabulary in Use. Upper-Intermediate. 2018. 309 p.
11. Mitchell H.Q., Marileni Maklogianni ZNO Leader Plus for Ukraine B2 Student's Book, MM Publications, 2024. 291.
12. Outcomes 4. Upper-Intermediate. Student's Book. Boston: National Geographic Society and Heinle Cengage Learning. 4th edition. 2018. 214 p.
13. Гурко О. В., Стирнік Н. С. Вивчаємо географію англійською. Навчальний посібник-довідник для самостійної роботи та дистанційного навчання здобувачів вищої освіти спеціальностей «Середня освіта (Географія)», «Географія», «Географія рекреації і туризму». Дніпро. Ліра, 2021. 94 с.
14. Гурко О. В., Стирнік Н. С. Англійська мова для вступу до магістратури: навчальний посібник. Дніпро : Ліра, 2022. 102 с.
15. Осадча О.В. Практикум з граматики англійської мови для самостійної роботи студентів природничих спеціальностей денної та заочної форм навчання. Дніпро: Інновація, 2021. 84 с.
16. Стирнік Н. С., Качурець О. П. Навчальний посібник «Англійська мова для міжнародних спеціальностей». Київ. 2019. 130 с.